

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 1.6.2011
SEK(2011) 672 lopullinen

KOMMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Liite asiakirjaan

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

eurooppalaisesta standardoinnista sekä neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY samoin kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/105/EY ja 2009/23/EY muuttamisesta

{KOM(2011) 315 lopullinen}
{SEK(2011) 671 lopullinen}

Vastuuvapauslauseke: Tämä tiivistelmä edustaa ainoastaan sen laadintaan osallistuneiden komission yksiköiden kantaa. Se ei rajoita komission tulevien päätösten lopullista muotoa.

1. ONGELMAN MÄÄRITTELY

Tämä asiakirja koskee ainoastaan eurooppalaista standardointijärjestelmää, jossa kolme riippumatonta eurooppalaista standardointielintä eli CEN, CENELEC ja ETSI (jäljempänä ”eurooppalaiset standardointielimet”) ovat keskeisiä toimijoita, sekä tieto- ja viestintätekniikan alan yhteentoimivuusstandardeja.

Standardit ja standardointi ovat EU:lle erittäin tehokkaita poliittisia välineitä. Standardit tehostavat kauppaa jo pelkällä olemassaolollaan, sillä ne vähentävät kustannuksia ja tarjonta- ja kysyntäpuolella esiintyviä tietoihin liittyviä epäsymmetrisyyksiä etenkin rajat ylittävien transaktioiden tapauksessa. Monissa ekonometrisissä tutkimuksissa on osoitettu, että taloudessa tehtävän standardoinnin, tuottavuuden kasvun, kaupan ja yleisen talouskasvun välillä vallitsee selvä makrotaloudellinen yhteys. Tutkimusten mukaan käytössä olevat standardit kasvattavat BKT:tä noin yhdellä prosenttiyksiköllä vuodessa. Standardeja ja standardointia käytetään politiikan välineinä, joilla huolehditaan muun muassa sisämarkkinoiden toimivuudesta, verkkojen ja järjestelmien yhteentoimivuudesta etenkin tieto- ja viestintätekniikan alalla, korkeatasoisesta kuluttajansuojasta ja ympäristönsuojelusta sekä innovoinnin ja sosiaalisen osallisuuden lisäämisestä. Standardit ja standardointi tarjoavat Euroopan taloudelle toki paljon laajempaakin hyötyä.

Sidosryhmien julkisten kuulemisten ja Euroopan parlamentin eurooppalaisen standardoinnin tulevaisuudesta laatiman mietinnön¹ perusteella näyttäisi kuitenkin siltä, että tiettyihin ongelmiin on puututtava.

Eurooppalaisilla standardeilla on erittäin suuri merkitys teollisuustuotteiden sisämarkkinoiden toiminnalle. Niillä korvataan kansallisia, usein ristiriitaisiakin standardeja, jotka saattavat muodostaa teknisiä esteitä kansallisten markkinoiden toiminnalle. Eurooppalaiset standardit voidaan tätä vaikutustenarviointia varten jakaa kahteen luokkaan:

- Eurooppalaiset standardit, jotka laaditaan komission pyynnöstä eli toimeksiannosta, jossa eurooppalaisia standardointielimiä pyydetään laatimaan säädösluonteisia teknisiä eritelmiä, jotka täyttävät toimeksiannossa asetetut vaatimukset. Nämä standardit voidaan jakaa edelleen kahteen alaluokkaan:
 - Yhdenmukaistetut standardit, joilla varmistetaan, että tuotteet täyttävät EU-lainsäädännössä vahvistetut olennaiset vaatimukset. Kun tuote on yhdenmukaistetun eurooppalaisen standardin mukainen, sen turvallisuus on vaaditulla tasolla. Yhdenmukaistettujen standardien käyttö on kuitenkin edelleen vapaaehtoista, joten tuotteen valmistaja voi osoittaa olennaisten vaatimusten täyttymisen myös jollakin muulla teknisellä ratkaisulla. Eurooppalaisten yhdenmukaistettujen standardien

¹ A7-0276/2010.

osuus eurooppalaisista standardeista on kasvanut kahden viime vuosikymmenen aikana 3,55 prosentista 20 prosenttiin (2009). Tämä on osoitus standardien kasvavasta merkityksestä EU:n lainsäädäntöön liittyvänä välineenä.²

– Muut EU:n politiikkaa tukevat eurooppalaiset standardit.

- Muut eurooppalaiset standardit vahvistetaan EU:n lainsäädännön ulkopuolella yritysten, kansallisten standardointielinten tai muiden sidosryhmien taikka komission aloitteesta.

1.1. Ongelma 1: komission pyytämien eurooppalaisten standardien vahvistaminen ei tapahdu kyllin nopeasti

Maailma ja yhteiskunta muuttuvat nopeasti etenkin sellaisilla aloilla, joilla tuotteiden elinkaari ja kehityssykli ovat erittäin lyhyitä, minkä vuoksi standardit on pidettävä nopean teknologisen kehityksen tasalla. Joidenkin sidosryhmien mielestä eurooppalaisten standardien laatimisprosessi on kokonaisuudessaan liian hidas. Hitaudella on ehkä kuitenkin vähemmän merkitystä, kun kyse on teknologiasta, jonka kehittäminen ja uudelleensuuntaaminen vie kauan. CENin ja CENELECin tuotteiden kehittämisaika on tätä nykyä 21,5–36 kuukautta ja ETSIn tavallisesti 12–24 kuukautta. Laatimisprosessi voi kuitenkin olla paljon pitempi, kun kyse on komission pyynnöstä laadittavista standardeista. Näiden standardien laatimisprosessissa on neljä päävaihetta: toimeksiannon valmistelemine ja direktiivillä 98/34/EY perustetun komitean myönteisen lausunnon hankkimine, eurooppalaisen standardointielimen toimeksiantoa koskeva hyväksyntä ja standardin laatimisen käynnistäminen, itse standardin laatiminen ja yhdenmukaistetun standardin viitetietojen julkaiseminen Euroopan unionin virallisessa lehdessä sekä vastalausemenettely.

1.2. Ongelma 2: pk-yritykset ja yhteiskunnan sidosryhmät ovat aliedustettuja eurooppalaisessa standardoinnissa

Useissa tutkimuksissa on käynyt ilmi, että standardit ja standardointi aiheuttavat pk-yrityksille erinäisiä ongelmia. Yksi pahimmista ongelmista on monien sidosryhmien mielestä se, että pk-yrityksillä ei yleisesti ottaen ole riittävää edustusta standardointitoimissa etenkin Euroopan tasolla. Lisäksi standardit liittyvät usein kansalaisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin, verkostojen tehokkuuteen, ympäristöön ja muihin yleisen politiikan osa-alueisiin. Vaikka standardeilla on merkittävä rooli yhteiskunnan toiminnassa, yhteiskunnallisten sidosryhmien näkemyksiä ei ole riittäväällä tavalla otettu mukaan EU:ssa tapahtuvaan standardointiin. Pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien liian vähäistä edustusta standardointitoiminnassa on pyritty parantamaan niitä edustaville järjestöille myönnettävällä rahoituksella. Avustuskelpoisuus kriteerit, avustusten käyttöehdot ja rahoitustuen laji vaihtelevat suuresti. Eräät järjestöt saavat toimikohtaisia avustuksia ja toiset myös toiminta-avustuksia.

² Tarkempia lukutietoja on liitteessä 3. Liitteessä 4 puolestaan esitetään katsaus EU-lainsäädäntöön, jossa käytetään eurooppalaisia standardeja olennaisten vaatimusten mukaisuuden olettamana.

1.3. Ongelma 3: Foorumien ja konsortioiden standardeihin ei tätä nykyä voida viitata tieto- ja viestintäteknisissä julkisissa hankinnoissa.

Monet tieto- ja viestintätekniikan alan yhteentoimivuusstandardit eivät ole eurooppalaisten standardointielinten vaan kansainvälisten foorumien ja konsortioiden laatimia. Tällaisia ovat erityisesti internetiin ja World Wide Webiin liittyvät standardit. Lähinnä erikoisasiantuntemuksen puutteen vuoksi perinteiset standardointielimet eivät toimi tieto- ja viestintätekniikan alalla, minkä vuoksi suuri osa maailmassa tehtävästä alan standardoinnista tapahtuu nykyään virallisen eurooppalaisen tai kansainvälisen standardointijärjestelmän ulkopuolella.

Standardeihin viittaaminen julkisissa hankinnoissa voi edistää merkittävästi innovointia, ja toisaalta se tarjoaa viranomaisille niiden tehtävien hoitamiseen tarvittavat välineet varsinkin edelläkävijämarkkinoilla kuten sähköisessä terveydenhuollossa. Julkisissa hankinnoissa on noudatettava direktiiviä 2004/18/EY, jossa erotellaan viralliset standardit ja muut tekniset eritelvät, joiden tapauksessa edellytetään myös kuvausta toiminnallisista vaatimuksista. Kun viranomaiset viittaavat tekniisiin standardeihin teknisissä eritelmissään, niiden olisi myös täsmennettävä, onko tarjoajilla mahdollisuus osoittaa, että niiden jättämä tarjous täyttää eritelvät, vaikka se ei täytä teknistä standardia, johon tarjouspyynnössä on viitattu. Tieto- ja viestintätekniikan palveluja ja tuotteita hankittaessa saatetaan kuitenkin asettaa etusijalle lisävaatimuksia. Viranomaisten on pystyttävä määrittelemään tieto- ja viestintätekniikkastrategiansa ja -arkkitehtuurinsa, myös rajatylittävä yhteentoimivuus, ja niiden on hankittava sellaisia tieto- ja viestintätekniikan järjestelmiä/palveluja ja tuotteita tai komponentteja, jotka täyttävät asetetut vaatimukset.

2. TAVOITTEET

2.1. Yleiset tavoitteet

Tällä aloitteella pyritään lisäämään standardien ja eurooppalaisen standardoinnin panosta sisämarkkinoiden parempaan toimintaan, kasvun ja innovoinnin aikaansaamiseen ja EU:n yritysten – etenkin pk-yritysten – kilpailukyvyn edistämiseen.

2.2. Erityiset tavoitteet

- Lyhennetään komission pyynnöstä laadittavien standardien laatimisaikaa.
- Varmistetaan, että pk-yritykset ja yhteiskunnan sidosryhmät ovat riittävántasoisesti edustettuina standardoinnissa ja etenkin komission pyynnöstä laadittavien standardien laatimisessa.
- Laajennetaan tieto- ja viestintätekniikan alan standardien käyttöä ja parannetaan siten yhteentoimivuutta yhtenäistämällä tieto- ja viestintätekniisten tuotteiden ja palvelujen julkista hankintaa Euroopassa etenkin ns. sähköisten sisämarkkinoiden toteuttamisen yhteydessä.
- Poistetaan voimassa olevasta säännöstöstä monitulkintaisuudet.

3. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

3.1. Ongelma 1: eurooppalainen standardointi ei ole tarpeeksi nopeaa

3.1.1. Toimintavaihtoehto 1.0: Perusskenaario

Kuten kuvattu edellä. Muita vaihtoehtoja verrataan perusskenaarioon.

3.1.2. Toimintavaihtoehto 1.A: Asetetaan määräajat eurooppalaisten standardien laatimiselle.

Vaihtoehdon etuna on se, että eurooppalaiset standardit saataisiin käyttöön suhteellisen nopeasti. Oletuksena on, että eurooppalaiset standardointielimet hyväksyisivät lyhemmät määräajat ja pystyisivät saamaan tekniset asiantuntijat käyttämään enemmän aikaa standardin laatimiseen. Standardin saamisesta nopeammin käyttöön koituisi taloudellisena etuna arviolta yhden prosenttiyksikön vuotuinen kasvu standardin kohteena olevan tuotteen tai palvelun osalta.

Paitsi että tämä vaihtoehto koskisi vain yhdenmukaistettuja standardeja ja standardeja, jotka laaditaan komission pyynnöstä, määräaika, jonka noudattamiseksi eurooppalaisten standardointielinten olisi nopeutettava standardointiprosesseja, voisi heikentää standardin laatua. Aikaa voidaan voittaa vain vähentämällä yhteisymmärrystä ja lyhentämällä jotakin välivaiheen konsultointia (tai poistamalla se).

Jos kaikille eurooppalaisille standardeille asetetaan määräaika ja standardeja olisi laadittava lyhyemmässä ajassa vähintään entinen määrä, vuosikustannukset voisivat kasvaa (esim. tiheämmin järjestettävien kokousten vuoksi). Jos standardien laatimisen määräajaksi asetettaisiin kaksi vuotta, kustannuksia tulisi vuosittain lisää noin 150 000–200 000 euroa standardia kohti. Laatimismennoista voitaisiin lisätä vain siinä tapauksessa, että teollisuus ja muut sidosryhmät sopivat lisäkustannusten jakamisesta tai komissio huolehtii rahoituksesta. Jos kaikille eurooppalaisille standardeille asetettaisiin määräaika, pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien osallistuminen standardointiin heikentyisi ilman erityisiä toimenpiteitä väistämättä.

3.1.3. Toimintavaihtoehto 1.B: Perustetaan Euroopan standardivirasto hallinnoimaan standardointia.

Tämän toimintavaihtoehdon etuna on se, että virasto olisi EU:n lainsäätäjän valvonnassa ja että eurooppalaisia standardeja koskevista toimeksiannoista olisi nykyistä vaikeampi kieltäytyä. Jos Euroopan standardivirasto perustetaan, yhdenmukaisia standardeja koskevia pyyntöjä pidettäisiin ensisijaisina. Hallinnollisten resurssien ja varojen päällekkäiskäyttö vähenisi, ja kaikki käytettävissä oleva asiantuntemus kerättäisiin yhteen. Lisäksi voitaisiin parantaa pk-yritysten osallistumista standardointiin.

Vaihtoehdolla on kuitenkin erinäisiä puutteita. Sen toimivuus edellyttää ennen muuta tiivistä yhteistyötä kansallisten standardointielinten kanssa. Ilman niiden tukea eurooppalaisen standardoinnin virasto ei pystyisi toimimaan. Virasto ei lisäksi kykenisi tarjoamaan sellaista asiantuntemusta, joita teknisen komitean tehtävien tehokas toteuttaminen vaatii. Asiantuntijoiden yhteisymmärrystä tarvittaisiin siksi edelleen riippumatta siitä, tehdäänkö työ eurooppalaisen standardointielimen vai

viraston puitteissa. Vaihtoehto toisi varmasti huomattavia lisäkustannuksia EU:n talousarvioon. Komission myöntämä rahoitus on tätä nykyä 21,2 miljoonaa euroa eli noin 47 prosenttia kolmen eurooppalaisen standardointielimen kokonaistuloista (44 000 000 euroa). Loppuosa elinten tuloista koostuu pääasiassa jäsenmaksuista ja jäsenten rahoitusosuuksista. On syytä muistaa, että komission toimeksiantoon perustuvat standardit muodostavat vain pienen osan eurooppalaisten standardointielinten vahvistamista tuotteista.

3.1.4. Toimintavaihtoehto 1.C: Yhdenmukaistettuihin standardeihin ja muihin komission pyytämiin standardeihin sovellettavia menettelyjä yksinkertaistetaan ja niiden avoimuutta lisätään

Aiempaa paremmin järjestettävä vuotuinen tai monivuotinen suunnittelu voisi lisätä komission yksiköiden työtaakkaa, mutta yleisesti ottaen siitä olisi hyötyä. Eurooppalaiset standardointielimet voisivat sen ansiosta ennakoida tulevia standardointipyynnöitä ja nopeuttaa niiden hyväksymistä, jolloin yhdenmukaistetut standardit tulisivat nopeammin markkinoille yritysten hyödynnettäviksi. Vaihtoehto hyödyttäisi sisämarkkinoita ja yritysten (myös pk-yritysten) kilpailukykyä, kun toimeksiantojen esittämiseen kuluisi noin kuusi kuukautta vähemmän aikaa (komiteaa ei tarvitsisi kuulla erikseen) ja prosessin lopussa voitaisiin säästää toiset kuusi kuukautta vastalausemenettelyn tehostuttua. Kielteisiä vaikutuksia tai lisäkustannuksia ei vaikuttaisi olevan tulossa. Vaihtoehdon yleisistä myönteisistä vaikutuksista ja kielteisten vaikutusten pois jäämisestä huolimatta on todettava, että vaihtoehtoon liittyy keskeisenä haittana se, että se koskisi pelkästään yhdenmukaistettuja standardeja ja komission pyynnöstä laadittavia standardeja, joten se ei nopeuttaisi muuta eurooppalaista standardointia.

3.2. Ongelma 2: Pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien osallistuminen eurooppalaiseen standardointiin

3.2.1. Toimintavaihtoehto 2.0: Perusskenaario (taloudellinen tuki pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien edustukselle)

Kuten kuvattu edellä. Muita vaihtoehtoja verrataan perusskenaarioon.

3.2.2. Toimintavaihtoehto 2.A: Helpotetaan pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien suora edustusta eurooppalaisissa standardointielimissä

Kun tekniset asiat tuntevat yksittäisten pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien työntekijät osallistuvat pitkäkestoisesti ja suoraan teknisen komitean kokouksiin ja keskusteluihin, he ja heidän asiantuntemuksensa tulevat tunnetuiksi standardointielimissä. Lisäksi he voivat vaikuttaa menettelyyn suoraan. Standardointiin osallistuminen edellyttää vankkaa teknistä tietämystä ehdotetuista standardeista ja niiden sisällöstä. Osallistujien on lisäksi oltava valmiit investoimaan heti alussa huomattavasti aikaa ja energiaa, jotta he voivat seurata meneillään olevia sisäisiä keskusteluja tulevan standardin kohteesta. Yleisesti hyväksytty ohjeellinen arvio on, että merkityksellinen osallistuminen teknisen komitean tai työryhmän työhön vaatii noin 20 prosenttia osallistujan ajasta.

3.2.3. *Toimintavaihtoehto 2.B: Annetaan äänioikeus organisaatioille, jotka edustavat pk-yrityksiä ja yhteiskunnan sidosryhmiä eurooppalaisissa standardointielimissä*

Antamalla erittäin pienelle joukolle edustavia organisaatioita äänioikeus CENin teknisessä työssä voitaisiin selvästi parantaa pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien osallistumista. Muiden äänioikeutettujen valtuuskuntien olisi silloin otettava huomioon pk-yritysten ja yhteiskunnan sidosryhmien edustajien ilmaisemat näkökannat. Kielteisiä vaikutuksia ei todettu. Äänioikeuden antamisesta muille kuin kansallisille standardointielimille olisi kuitenkin neuvoteltava ja sovitettava eurooppalaisten standardointielinten jäsenten kanssa, joten vaihtoehdon toteuttamiskelpoisuus ei ole selvä. Se saattaisi lisäksi johtaa jäsenmaksukorotuksiin, mikä lisäisi tämän vaihtoehdon kustannuksia pk-yrityksiä ja yhteiskunnan sidosryhmiä edustaville organisaatioille.

3.2.4. *Toimintavaihtoehto 2.C: Vahvistetaan pk-yrityksiä ja yhteiskunnan sidosryhmiä edustavien organisaatioiden asemaa eurooppalaisissa standardointielimissä tarjoamalla niille toiminta-avustuksia*

Tämän vaihtoehdon hyvä puoli on se, että sen ansiosta voidaan antaa jatkuvaa tukea pk-yrityksiä ja yhteiskunnan sidosryhmiä edustaville organisaatioille, jotta ne voivat vahvistaa rooliaan standardoinnissa. Toinen hyvä puoli on, että mahdollisuus myöntää toiminta-avustusta kannustaa eurooppalaisia standardointielimiä pitämään näitä organisaatioita jatkossakin vakaina kumppaneina standardointiprosessissa, jolloin organisaatioiden näkemykset otetaan riittävällä tavalla huomioon eurooppalaisiin standardeihin liittyvän teknisen työn aikana. Vaihtoehto edellyttäisi kuitenkin poikkeusta avustusten myöntämiseen liittyvässä perussäädöksessä säädettyyn avustusten vähenemisperiaatteeseen. Lisäksi budjettivallan käyttäjän olisi pidettävä vähintään ennallaan ne määrärahat, jotka nykyisin jakautuvat usean budjettikohdan alle. Kielteisiä vaikutuksia ei todettu.

3.3. **Ongelma 3: Foorumien ja konsortioiden standardeihin ei tätä nykyä voida viitata tieto- ja viestintäteknisissä julkisissa hankinnoissa.**

3.3.1. *Toimintavaihtoehto 3.0: Perusskenaario*

Kuten kuvattu edellä. Muita vaihtoehtoja verrataan perusskenaarioon.

3.3.2. *Toimintavaihtoehto 3.A: Ryhdytään uudelleen käyttämään neuvoston päätöksessä 87/95/ETY säädettyjä julkisiin hankintoihin ja politiikkaan sovellettavia menettelyjä.*

Tämän vaihtoehdon etuna on se, ettei muutoksia lainsäädäntöön tarvita ja että vastaavat hallintomenot EU:n lainsäätäjälle ja jäsenvaltioille voidaan välttää. Foorumien ja konsortioiden standardien muuntamisesta eurooppalaisiksi standardeiksi tulisi eurooppalaisille standardointielimille kuitenkin lisää maksuja, tehtäviä ja kustannuksia. Merkittävä osa kustannuksista tulisi komission kannettavaksi. Eurooppalaisten standardointielinten olisi lisäksi huolehdittava standardin säännöllisestä tarkistamisesta ja päivittämisestä. Sitä paitsi päätöksen 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut erityiset seikat eivät enää vastaa markkinoiden teknologisia realiteetteja. Vaihtoehto voisi siksi edellyttää sitä, että päätöksen 87/95/ETY säännöksiä tulkittaisiin erittäin laajasti. Oikeusvarmuuden puuttumisen

vuoksi vaikutukset sisämarkkinoihin, pk-yrityksiin, viranomaisiin, kuluttajiin ja innovointiin jäisivät erittäin pieniksi. Talousarviovaikutuksia ei kuitenkaan syntyisi.

3.3.3. Toimintavaihtoehto 3.B: Sallitaan viittaukset foorumien ja konsortioiden standardeihin.

Toimintavaihtoehtoon suurimpana etuna on se, että jos hankintamenettelyissä voitaisiin viitata tiettyihin valikoituihin foorumien ja konsortioiden standardeihin vankan oikeusperustan nojalla, on odotettavissa, että markkinoiden pirstaloitumista voitaisiin torjua ja että saataisiin sisämarkkinoihin liittyvää hyötyä etenkin sellaisille yrityksille, jotka tarjoavat foorumien ja konsortioiden standardien mukaisia tavaroita tai palveluja. Kun otetaan huomioon huipputekniikkaa edustavien sähköisten tuotteiden yleistymiseen liittyvät verkostovaikutukset, vaihtoehdosta olisi välillisesti hyötyä viranomaisille, pk-yrityksille ja kuluttajille.

Näihin positiivisiin vaikutuksiin voi kuitenkin liittyä riskejä. Merkittävänä vaarana on, että foorumien ja konsortioiden standardit voivat sisältää valmistajakohtaista teknologiaa, minkä vuoksi tiettyyn teknologiaan liittyvä tosiasiallinen monopoli merkitsisi myös tosiasiallista monopolia siihen perustuvien palvelujen ja tuotteiden markkinoilla. Silloin suosittaisiin kyseisen teknologian ainoaa tarjoajaa. Siksi olisi huolehdittava siitä, että foorumien ja konsortioiden standardien yhteydessä noudatetaan vähintäänkin immateriaalioikeuksiin liittyvää FRAND-periaatetta (oikeudenmukaiset, kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot), kuten on laita eurooppalaisten standardointielinten tapauksessa, tai että lähtökohtana on, ettei tekijänoikeusmaksuja peritä. Vaatimus kuuluu niihin ennalta määriteltyihin ominaisuuksiin,³ joiden perusteella komission olisi valittava ja arvioitava standardit käyttäen apunaan runsaslukuisten sidosryhmien ja muiden intressitahojen muodostamaa neuvoa-antavaa foorumia ja käyttämättä maksua vastaan saatavaa ulkoista asiantuntemusta.

3.3.4. Toimintavaihtoehto 3.C: Myönnetään tietyille yksityisille foorumeille ja konsortioille hyväksytyn yksikön asema direktiivin 98/34/EY soveltamiseksi

Tämän vaihtoehtoon vaikutukset riippuvat erinäisistä ulkoisista tekijöistä, kuten siitä, haluavatko valitut foorumit ja konsortiot tulla tunnustetuiksi ja tarkastetuiksi standardointia koskevien WTO-kriteerien suhteen. Foorumit ja konsortiot eivät ehkä mielellään hakisi tunnustamista niiden kustannusten vuoksi, joita aiheutuu akkreditoinnista, tunnustamisen määräaikaisesta uusimisesta (esim. sisäisen tarkastuksen kustannukset) ja prosessiin sovellettavien vaatimusten noudattamisesta. Lisäksi ne voivat olla huolissaan riippumattomuudestaan. Tunnustettujen foorumien ja konsortioiden olisi noudatettava tiettyjä viralliseen standardointiin liittyviä menettelyjä, jotka saattavat hidastaa tulevaa standardien laatimista. Yksityisten foorumien ja konsortioiden tunnustamiseen liittyisi eräitä huomattavia hallinnollisia ja koordinoitongelmia. Yksityisten foorumien ja konsortioiden jäsenmaksut ovat yleensä korkeita, mikä saattaisi vähentää pk-yritysten halua osallistua standardointiin ja vaikuttaa syrjivästi. Pk-yritysten aktiivinen osallistuminen konsortioiden

³ Mahdollisia ominaisuuksia luetellaan komission valkoisen kirjan *Tieto- ja viestintätekniikan standardoinnin nykyaikaistaminen EU:ssa – kehitysmahdollisuudet* kohdassa 2.1 (KOM(2009) 324, 3.7.2009).

toimintaan olisi yhä haasteellisempi tehtävä, kun taas toimien passiiviseen tarkkailuun liittyisi vähemmän ongelmia. Suuremmat yritykset saavatkin todennäköisemmin hyötyä aktiivisesta osallistumisesta standardointiin. Tämän vaihtoehdon kohdalla olisi joka tapauksessa valintamenettelyn yhteydessä tarkasteltava huolellisesti foorumien ja konsortioiden tarjoamia menettelyihin liittyviä takeita.

Vaihtoehto aiheuttaisi foorumeille ja konsortioille lisäkustannuksia, jotka johtuvat etenkin WTO-kriteerien ja varsinkin prosessiin sovellettavien vaatimusten noudattamisen osoittamisesta. Lisäksi ne voivat olla huolissaan riippumattomuudestaan. Tunnustettujen foorumien ja konsortioiden olisi noudatettava tiettyjä viralliseen standardointiin liittyviä menettelyjä ja toteutettava tunnustetulle yksikölle kuuluvat tehtävät. Kumpikaan seikka ei tuo lisäarvoa standardin sisällölle ja laadulle. Vaihtoehto edellyttäisi myös lisäresursseja EU:n talousarviosta, koska olisi kohtuullista, että kaikki kriteerit täyttävillä organisaatioilla olisi oikeus saada EU:lta taloudellista tukea.

4. VAIHTOEHTOJEN VERTAILU

Kolmea ongelma-aluetta koskevia toimintavaihtoehtoja vertaillaan niiden vaikuttavuuden (missä määrin ne täyttävät erityiset tavoitteet) ja tehokkuuden (millä kustannuksilla ne nuo tavoitteet täyttävät) suhteen sekä sen perusteella, kuinka johdonmukaisia ne ovat suhteessa EU:n muuhun politiikkaan. Vertailun perusteella ehdotetaan, että seuraavat toimintavaihtoehdot toteutetaan:

- toimintavaihtojen 1.A (määräajat eurooppalaisten standardien laatimiselle) ja 1.C (komission pyytämiä yhdenmukaistettuja ja muita eurooppalaisia standardeja koskevat avoimet ja yksinkertaistetut menettelyt) yhdistelmä
- Toimintavaihtoehto 2.C: Vahvistetaan pk-yrityksiä ja yhteiskunnan sidosryhmiä edustavien organisaatioiden asemaa eurooppalaisissa standardointielimissä tarjoamalla niille toiminta-avustuksia.
- Toimintavaihtoehto 3.B: sallitaan viittaukset foorumien ja konsortioiden eritelmiin.